

Ønsker mer kontakt

Helseforetakenes ansattrepresentanter ønsker mer kontakt med hverandre på tvers av regionene, og mellom de tillitsvalgte i de enkelte foretaksstyrer.

Ansattrepresentanter har en viktig rolle i helseforetakenes styrer. De har gjennomgående god kontakt til dem de representerer, men skulle gjerne sett at kontakten de tillitsvalgte imellom var bedre. Dette fremkom på ett av de fem møtene som Legeforeningen arrangerer denne våren, for ansattrepresentanter og foretakstillitsvalgte.

Fremtredende

På møtet i Helse Vest i Bergen i februar foreleste advokat Geir Høin i Fagforbundet om ansattrepresentanters rettigheter, oppgaver og plikter. Han minnet om Stortingets beslutning om at alle styrerepresentanter skal ha samme status, slik at ansattrepresentanter er likeverdige med andre styrerepresentanter. Formålet er at alle skal ha en reell mulighet til å påvirke vedtak, og at de derfor skal tidlig inn i beslutningsprosessen.

Styrets oppgave i helseforetakene er viktig og fremtredende. – Styrene skal være på hugget for å påse at det er en tilfredsstillende organisering av den samlede virksomhet. Det har plikt til å påse at virksomheten drives i samsvar med formål, vedtak og vedtekter, sa advokaten, og la til at styret også skal føre tilsyn med daglig leder.

Ikke konsensusprinsipp

Foretaksmøtet skal holdes minst en gang i året. Her treffes vedtak om salg av virksomhet m.m. – kjernevirksomhet har ikke styret lov til å selge. Saker av vesentlig betydning som angår helseforetak, foreligger styret i det regionale helseforetaket før saken kommer til foretaksmøtet.

Foretaksmøtene er ikke åpne. Alle styremedlemmer skal innkalles, men har ikke plikt til å møte. Ansattrepresentanter har rett til å ta ordet og få protokollført hva de mener.

Et knippe ansattrepresentanter i Helse Vest, sammen med leder av Hordaland lægeforening og Legeforeningens president. F.v. Øyvind Watne, Svein Skeie, Jan Inge Sørheim, Sigrun Solberg og Hans Kristian Bakke. Foto Ellen Juul Andersen

Geir Høin

– Ansattrepresentanter kan ikke sparkes ut av styret eller foretaksmøtet. Det kan derfor enkelte ganger være klokt å få protokollert sin oppfatning av det som foregår på foretaksmøtet, mente Høin.

Mange styreledere legger vekt på at man skal arbeide etter konsensusprinsippet. I helseforetakene jobber man ikke etter denne type styremodell. – Ulempene er blant annet at kompromissene kan bli ganske håpløse å leve med etter hvert, fremholdt Geir Høin.

Ansattrepresentantene representerer arbeidstakerne og er valgt av og blant disse. Helsedepartementet har bestemt at styremedlemmene ikke representerer bestemte grupper. Dette gjelder også ansattrepresentantene. Likevel utelukker ikke det at de ansattes styrerepresentanter kan være særskilt opptatt av spørsmål som gjelder de ansattes arbeidssituasjon, rettigheter og eksempelvis etiske og juridiske problemområder.

– Det er de ansattes rett til å si fra, men det kan bli en personlig belastning for den enkelte. Prinsipielt har man rett til å gå relativt langt som styrerepresentant, uten at eierrepresentanten kan hindre vedkommende i det. En vurdering som legges til grunn, er eksempelvis hvor langt foretaket har kommet unna formålet for sin virksomhet. I slike saker vil legenes syn veie tungt; gruppen har stor innsikt i medisinske spørsmål som er helseforetakenes kjernevirksomhet, sa Geir Høin.

Ivareta foretakets interesser

– Kontraktsforhold og økonomi vil det i hovedsak være taushetsplikt om, fortsatte Høin. – Forvaltningsloven gjelder, men det man i kraft av sitt verv får opplysninger om av sensitiv karakter, skal man bevare taushet om. Når det gjelder den alminnelige virksomheten i foretaket, gjelder ingen taushetsplikt med mindre det er saker hvor man er pålagt dette, eller at det enkelte styremedlem ut fra sakens karakter må forstå at det er taushetsplikt. Det er derfor ingen generell regel om taushetsplikt, men plikt til å ivareta foretakets interesser, sa advokaten.

Taushetsplikten for tillitsvalgte hjemler også en viss informasjonsplikt overfor andre tillitsvalgte. Som styremedlem har man adgang til å rådføre seg med tillitsvalgte,

med en advokat eller bedriftsøkonom dersom det er saker man selv ikke fullt ut forstår; også hvis saken er taushetsbelagt, presiserte Geir Høin.

Ellen Juul Andersen

ellen.juul.andersen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

– Vi er viktige bindeledd

Øyvind Watne er ansattrepresentant i Helse Vest RHF, og har sitt daglige virke ved Psykiatrisk klinikk, Førde sentralsjukehus.

– Min viktigste oppgave i styret er å få frem de ansattes perspektiv, prøve å være bindeledd mellom de ansatte og foretaksledelsen, sier Watne. Etter hans oppfatning tillegges medisinsk-faglige forhold stor vekt i styret. – Her har vi ansattrepresentantene spesielt mye å bidra med. Samtidig må vi akseptere at helseforetakene opererer innenfor politiske og økonomiske rammer som setter grenser for styring på medisinsk-faglige premisser alene.

– De største utfordringene vi står overfor nå er å bedre spesialisthelsetjenesten og foretakenes renommé. Det skjer mye godt arbeid rundt om, både faglig og organisatorisk, understreker Watne.

– For få har helsefaglig bakgrunn

Jan Inge Sørheim er ansattrepresentant ved Helse Fonna HF og arbeider ved medisinsk avdeling, Stord sjukehus.

Han mener at foretaksstyrene har for få personer med helsefaglig bakgrunn, og at hans medisinske kunnskap derfor er viktig. Han er skuffet over at de fleste sakene «er avgjort» før de kommer til styret.

– Det er hovedfokus på å holde budsjettet og å omorganisere. Det legges ikke nok vekt på medisinsk-faglige forhold som diagnostikk og behandling av pasienter. Vi må unngå at nedbemannings og budsjettreduksjoner får altfor store konsekvenser. Budsjettreduksjoner blir brukt til å fremme sentralisering. Skal det bo folk i bygder og utkantstrøk, må vi også ha et godt sykehustilbud fortsatt, sier Sørheim.